

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมายของการวิจัยทางการศึกษา

การวิจัยทางการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทำให้เกิดประสิทธิผล เพราะผลการวิจัยช่วยให้นักการศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่จะทำให้งานราชการของการเรียนการสอนดีขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยมีผู้ให้ความหมายของการวิจัยทางการศึกษาไว้หลายท่าน เช่น

วีรยุทธ วิเชียรโชติ (2517 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "การวิจัยทางการศึกษา คือกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริง และวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูล การหาเหตุผล การทำนายและการควบคุมกระบวนการทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติการจนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ"

สงบ ลักษณะ (2523 : 81) กล่าวว่า "การวิจัยทางการศึกษาเป็นการหาความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษา ศึกษาระเบียบวิธีที่มีเหตุผลเพื่อสนองความต้องการคิดตัดสินใจของผู้บริหาร นักปฏิบัติการ และนักวิชาการ จุดมุ่งหมายที่แท้จริงเป็นการมุ่งค้นหาและสะสมความรู้เพื่อความรู้ซึ่งอาจจะเป็นเชิงทฤษฎี สมมุติฐาน เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมทางการศึกษา"

พิศเพลิน เขียวหวาน (2524 : 14) ได้กล่าวโดยสรุปว่า "การวิจัยทางการศึกษาหมายถึง การนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแสวงหาความจริง และแก้ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน การเรียนรู้ การประเมินผลการศึกษา รวมทั้งใช้ในการจัดการศึกษาและวางแผนบริหารการศึกษาคง"

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว การวิจัยทางการศึกษาหมายถึง วิธีการที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหรือแก้ปัญหาด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับหลักสูตร

การสอน การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การบริหารการศึกษา เพื่อให้เป็นไปอย่างมีระเบียบกฎเกณฑ์และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

งานวิจัยทางการศึกษาโดยส่วนมากแล้วจะออกมาในรูปวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นผลงานของนิสิต-นักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตและปริญญาโท ซึ่ง เป็นงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา โดยส่วนใหญ่การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทเป็นต้นไปจะต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ก็มีการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตบ้างที่บังคับให้ทำวิทยานิพนธ์ด้วย ดังนั้นอาจจะกล่าวว่า วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาหมายถึง งานวิจัยทางด้านการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นงานวิจัยที่จะศึกษาเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อจะนำไปแก้ปัญหาหรือปรับปรุงหลักสูตรการบริหารการศึกษา ตลอดจนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ถ้าเป็นการศึกษาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาคณิตศาสตร์ก็จะเป็นงานวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหา หรือปรับปรุงทางหลักสูตรคณิตศาสตร์ การเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยตรง เช่น การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 แนวทางการทำงานวิจัยทางการศึกษา

ปัจจุบันมีหน่วยงานสำคัญที่ผลิตงานวิจัยการศึกษาในประเทศไทยอยู่ 6 สถาบัน คือ 1) ทบวงมหาวิทยาลัย และคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 2) วิทยาลัยครู 3) หน่วยงานวิจัยในกระทรวงศึกษาธิการ 4) หน่วยงานนิเทศก์ในเขตต่าง ๆ 5) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ 6) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ งานวิจัยการศึกษาจึงเป็นไปในรูปแบบที่กระจายอยู่ตามลักษณะของหน่วยงานและความสนใจของผู้ผลิตงานวิจัยเป็นสำคัญ ในปีหนึ่ง ๆ มีการทำวิจัยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษามีการสนับสนุนการทำวิจัยเป็นอย่างมาก และใ้ค้ดงานวิจัยการศึกษานับเป็นจำนวนหลายร้อยเรื่องต่อปี (พรณี รองโสภา, 2524 : 1)

การวิจัยทางการศึกษาเท่าที่ได้ทำกันมาในอดีตส่วนใหญ่มีลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานของตน นั่นคือ ถ้าเป็นงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็มุ่งในด้านของการนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านกาหนด

นโยบายและวางแผนการศึกษาของชาติโดยส่วนรวม การวิจัยของหน่วยงานในกระทรวง
ศึกษาธิการเน้นด้านหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
เป็นต้น สำหรับการวิจัยที่ได้จากสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นวิทยานิพนธ์หรือ
ปริญญานิพนธ์ก็จะเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันนั้น ๆ เช่น เกี่ยวกับการเรียน
การสอนวิชาต่าง ๆ การบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผล
การศึกษา การแนะแนวการศึกษา ดังนี้เป็นต้น ซึ่งแต่ละเรื่องแต่ละชั้นก็อาจจะมุ่งเฉพาะ
เจาะจงในระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง เช่น ก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
อุดมศึกษา อาชีวศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบโรงเรียน ถ้าจะสรุปก็อาจกล่าวได้ว่า
การวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยในรอบ 20-25 ปี ที่ผ่านมามีถึงขณะนี้มีผลการวิจัย
ครอบคลุมด้านเนื้อหา วิธีการต่าง ๆ มากพอสมควร เพียงแต่มีปริมาณมากน้อยไม่เป็น
สัดส่วนกันเท่านั้นเอง สำหรับทางด้านเทคนิควิชานั้นส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (ส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์) การวิจัยเอกสารหรือการ
วิจัยเชิงประวัติศาสตร์มีไม่มากนัก การใช้เทคนิคใหม่ ๆ มีค่อนข้างน้อยเพราะเทคนิควิธี
ใหม่ ๆ เพิ่งเผยแพร่เข้ามาภายหลัง เช่น เทคนิคเดลฟี (Delphi) อีเอพอาร์
(Ethnographic Future Research) เป็นต้น

การเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษามีหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่ทำต่อเนื่องมา
เป็นเวลาหลายปีคือ การประชุมวิชาการที่จัดโดยกองวิจัยการศึกษา ส่วนงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้ทำการสำรวจผลงานวิจัยทางการศึกษาเท่าที่มีผู้ทำไว้ในรอบ
10 ปีที่ผ่านมา (ประมาณ 1,700 เรื่อง) ปรากฏว่าการวิจัยทางการศึกษาที่ทำกันมาก
ที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีร้อยละ 29.9 รองลงมาเป็นการ
ศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีร้อยละ 23.1 ทางด้านการศึกษาขั้นต้นและอุดมศึกษามีประมาณใกล้เคียงกันคือร้อยละ 11.8 และ 12.9 ซึ่งเป็นนิสิต-นักศึกษาทำวิจัยมากที่สุด มีร้อยละ
55.2 รองลงมาเป็นสถาบันและบุคคลมีร้อยละ 24.2 และ 20.6 ตามลำดับ ซึ่งเป็น
งานวิจัยที่ผู้ทำวิจัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ร้อยละ 47.4 และมีวิทยานิพนธ์ใหม่
มากที่สุด ร้อยละ 80.8 และอยู่ในสังกัดมหาวิทยาลัยมากที่สุดร้อยละ 27.5 รองลงมาได้
แก่หน่วยราชการอื่น ๆ มีร้อยละ 26.3 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2527 : 53-54)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปี 2507 จารุณี เคียงกระกุล (2507 : 26) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ สาขาสังคมศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาชั้นสูงของประเทศไทย พ.ศ. 2502-2506" โดยทำการศึกษาวินิจฉัยวิทยานิพนธ์สาขาสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 3 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวม 64 เล่ม เพื่อที่จะศึกษาปริมาณการทําวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาแต่ละสถาบัน โดยจำแนกตามสถาบันที่ทําวิทยานิพนธ์ ผู้ทําวิทยานิพนธ์ ปีที่ทําวิทยานิพนธ์ เพศผู้ทําวิทยานิพนธ์ ตลอดจนความยาวของวิทยานิพนธ์ โดยเฉลี่ย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สถาบันที่ทําวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากที่สุด คือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์

2. ผู้วิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท มากกว่าระดับปริญญาตรี สำหรับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ทำการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผู้ทำการวิจัยมีทั้งระดับปริญญาโท และปริญญาตรี ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้นผู้ทำการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งหมด

3. ปีที่มีการทําวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2505 แต่เมื่อพิจารณาโดยแยกสถาบันแล้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีผู้ทำการวิจัยมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2506 ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีผู้ทำการวิจัยมากที่สุดในปี พ.ศ. 2505

4. นิสิตนักศึกษายาย ทําวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง

5. ความยาวของวิทยานิพนธ์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยมีจำนวนหน้า ระหว่าง 221-240 หน้ามากที่สุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนหน้าระหว่าง 141-160 หน้ามากที่สุด ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีจำนวนหน้าระหว่าง 40-80 หน้ามากที่สุด

ในปีการศึกษาเดียวกัน ศรีสว่าง กริทธิพิทยาวัช (2507 : 29) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และปริญญามหาบัณฑิตในสถาบันการศึกษา 4 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เพื่อศึกษาปริมาณการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันดังกล่าว จำแนกตามสถานภาพต่าง ๆ ของผู้ทำวิทยานิพนธ์ จำนวนหน้าของวิทยานิพนธ์ ปีที่ทำวิทยานิพนธ์ วิธีการวิจัย ตลอดจนสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิงร้อยละ 62.94 เพศชายร้อยละ 37.06
2. ปีที่มีการทำวิทยานิพนธ์มากที่สุดคือในปี พ.ศ. 2506 คิดเป็นร้อยละ 32.87 รองลงมาคือ ปี พ.ศ. 2505 คิดเป็นร้อยละ 22.38
3. ผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับปริญญาโท คือ ระดับปริญญาตรีมีร้อยละ 80.42 ระดับปริญญาโทมีร้อยละ 19.58
4. จำนวนหน้าของวิทยานิพนธ์ ปรากฏว่ามีจำนวนระหว่าง 61-90 หน้ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาอยู่ระหว่าง 31-60 หน้า คิดเป็นร้อยละ 25.17
5. วิธีการในการวิจัย ใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมาคือ วิจัยเชิงทดลอง คิดเป็นร้อยละ 9.08
6. การจัดแบ่งวิทยานิพนธ์ตามสาขาวิชา มีผู้เขียนรายงานวิทยานิพนธ์ในสาขามัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.85 รองลงมาคือ สาขาบริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.46 คณะที่ทำวิทยานิพนธ์มากที่สุดทุกสาขาวิชาได้แก่คณะครุศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 79.72 รองลงมาคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร คิดเป็นร้อยละ 14.67

ในปี พ.ศ. 2513 พรี ทรายประยูร (2513 . 46-47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาระดับปริญญาโทของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยถึงปี พ.ศ. 2511" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระเบียบวิธีวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระเบียบวิธีทางสถิติ และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยทำการวิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 136 เล่ม วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 119 เล่ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 13 เล่ม และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 24 เล่ม รวมทั้งสิ้น 292 เล่ม ปรากฏว่า

1. จำนวนสองในสามของจำนวนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย

2. จำนวนสองในสามของวิทยานิพนธ์เป็นการวิจัยประยุกต์

3. วิธีการรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมากกว่าเทคนิคอื่นเล็กน้อย

4. มีจำนวนวิทยานิพนธ์มากกว่าครึ่งที่มีการใช้ระเบียบวิธีทางสถิติสูงถึงขั้น

ทดสอบความมีนัยสำคัญ

5. เนื้อเรื่องของวิทยานิพนธ์หนักไปในสาขาจิตวิทยาและการแนะแนวมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ

ในปี พ.ศ. 2520 ภรณ์ ศิริโชติ (2520 : 51-52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2508-2519" โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 70 เล่ม เพื่อศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีวิจัย และระเบียบวิธีสถิติที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์แต่ละคนใช้ในงานวิจัยของตน รวมทั้งศึกษาขอบเขตเนื้อหาของงานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ และประเมินข้อดีและข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ตลอดจนศึกษาความเหมาะสมในการใช้วิทยานิพนธ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ชั้นปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่า

ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 92.86 ในการวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อใช้แก้ปัญหาและปรับปรุงงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับวิธีวิจัยของวิทยานิพนธ์ใช้วิธีวิจัยแบบสำรวจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนระเบียบวิธีสถิติที่ใช้สถิติขั้น

พื้นฐานช่วยในการวิจัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.57 สถิติที่นิยมใช้กันมากได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขอบเขตของการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งแบ่งตามเนื้อเรื่องและลักษณะงานห้องสมุด ปรากฏว่ามีวิทยานิพนธ์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องภูมิหลัง และเรื่องบริการผู้อ่านมากที่สุด มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.86 รองลงมาได้แก่วิทยานิพนธ์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องทรัพยากรห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 21.43 ถ้าแบ่งขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ตามประเภทห้องสมุด พบว่า วิทยานิพนธ์จำนวนสูงสุดร้อยละ 54.28 มีขอบเขตเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวกับห้องสมุดประเภทใดประเภทหนึ่ง วิทยานิพนธ์จำนวนรองลงมา คือร้อยละ 24.28 มีเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย

ข้อดีและขอบกพร่องของวิทยานิพนธ์ เฉลี่ยโดยทั่วไปวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี วิทยานิพนธ์ที่ได้คะแนนสูงสุดได้คะแนนร้อยละ 97.92 เล่มที่ได้คะแนนต่ำสุดได้คะแนนร้อยละ 66.67 ลักษณะของข้อดีและขอบกพร่องของวิทยานิพนธ์พอสรุปได้ดังนี้ ลักษณะวัตถุประสงค์และข้อเสนอแนะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก การย่อและการสรุปอยู่ในเกณฑ์ดี ลักษณะแบบการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลจัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ลักษณะเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แต่ลักษณะรูปแบบรายงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

ในปี พ.ศ.2522 ชูระวี ชัยกิจไทย (2522 : 92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหามัณฑิตสาขาศาสตรบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2512-2520" โดยศึกษาถึงประเภทหัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย โดยทำการวิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 105 เล่ม และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 14 เล่ม รวมทั้งสิ้น 119 เล่ม ผลปรากฏว่า

หัวข้อวิทยานิพนธ์ที่พบบ่อยมากที่สุดคือ การทดลอง รองลงมาคือ การทดสอบ และแบบทดสอบ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการวิจัยเพื่อการประยุกต์เกือบทั้งสิ้น ระเบียบวิธีวิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยายมากที่สุด รองลงมาคือวิธีวิจัยเชิงทดลอง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการทดลองมากที่สุด รองลงมาคือ แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับสถิติที่ใช้ใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้กันมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย รองลงมาคือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในนักศึกษาระดับอุดมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือครูพลานามัย เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนั้น ส่วนใหญ่ให้ประโยชน์ทางด้านการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ หลักและคุณค่าในการออกกำลังกาย

ในปี พ.ศ.2524 ภัทรา พรประศาสน์สุข (2524 : 57-58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2486-2520" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจำแนกเป็นรายปีและรายคณะ รวมทั้งศึกษาลักษณะวิทยานิพนธ์ในส่วนของจำนวนหน้า ประเภทของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ชนิดของโครงการวิทยานิพนธ์ การได้รับและไม่ได้รับทุนอุดหนุน จำนวนเงินทุนที่ได้รับต่อโครงการ (ถ้ามี) ผู้ควบคุมการวิจัย/อาจารย์ที่ปรึกษา เกรทวิทยานิพนธ์ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีการวิจัย นอกจากนี้ยังได้เปรียบเทียบถึงเพศและอาชีพของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ และทดสอบการกระจายของเกรทวิทยานิพนธ์

จำนวนวิทยานิพนธ์ที่นำมาสำรวจนี้เป็นวิทยานิพนธ์ของ 10 คณะ คือคณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเภสัชศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์ มีจำนวน 2,638 ฉบับ ผลการวิจัยปรากฏว่า

จากจำนวนวิทยานิพนธ์ 2,638 ฉบับ คณะที่มีวิทยานิพนธ์มากที่สุดคือคณะครุศาสตร์ จำนวน 1,270 ฉบับ (48.14 %) คณะที่มีวิทยานิพนธ์น้อยที่สุดคือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 8 ฉบับ (0.31 %)

ปีที่มีวิทยานิพนธ์มากที่สุดคือ ปี 2519 (20.47 %) ปีที่มีวิทยานิพนธ์น้อยที่สุดคือ ระหว่างปี 2486-2504 (0.19 %)

จำนวนวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่จะเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ยกเว้นปี 2511, 2512 และ 2520 เป็นปีที่มีจำนวนวิทยานิพนธ์ลดลง

ลักษณะของวิทยานิพนธ์พบว่า

1. โดยส่วนรวมแล้ว วิทยานิพนธ์มีจำนวนหน้าของเรื่องต่อจำนวนหน้าทั้งหมด ประมาณ 73 หน้าต่อ 100 หน้า จำนวนหน้าของบรรณานุกรมต่อจำนวนหน้าทั้งหมดประมาณ 3 หน้าต่อ 100 หน้า และจำนวนหน้าของภาคผนวกต่อจำนวนหน้าทั้งหมดประมาณ 18 หน้าต่อ 100 หน้า
  2. วิทยานิพนธ์ส่วนมาก (45.26 %) ใช้การวิจัยเชิงบรรยายและใช้การวิจัยเปรียบเทียบหาสาเหตุน้อยที่สุด (0.19 %)
  3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า การค้นคว้าจากเอกสารใช้มากที่สุด (29.14 %) มาตราวัดทัศนคติใช้น้อยที่สุด (1.22 %)
  4. โครงการของวิทยานิพนธ์ เป็นโครงการเล็กจนโครงการเคี้ยวมากที่สุด (98.29 %)
  5. ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ (87.48 %) ไม่ได้รับทุนอุดหนุน คณะที่มีผู้ได้รับทุนอุดหนุนมากที่สุด (39.10 %) คือคณะครุศาสตร์ คณะที่ไม่มีผู้ได้รับทุนอุดหนุนเลย คือ คณะศึกษาศาสตร์
  6. จำนวนเงินทุนที่ได้รับต่อโครงการส่วนใหญ่ (73.34 %) เป็นทุนอุดหนุนที่ไม่ระบุจำนวนเงิน คณะที่มีผู้ได้รับทุนอุดหนุนมากที่สุด (39.10 %) คือคณะครุศาสตร์ และได้รับทุนอุดหนุนน้อยที่สุด (0.60 %) คือ คณะนิเทศศาสตร์
  7. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ (73.57 %) เป็นอาจารย์ในแผนกวิชามากที่สุด และอาจารย์ที่ปรึกษานอกแผนกวิชาน้อยที่สุด (11.56 %)
- เพศและอาชีพของผู้ทำวิทยานิพนธ์พบว่า ผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นเพศหญิง (62.81 %) มากกว่าเพศชาย (37.19 %) ส่วนอาชีพของผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ (80.29 %) มีอาชีพมากกว่าไม่มีอาชีพ (19.21 %) เพศชายมีอาชีพร้อยละ 31.73 เพศหญิงมีอาชีพร้อยละ 49.05 เพศชายไม่มีอาชีพร้อยละ 5.46 เพศหญิงไม่มีอาชีพร้อยละ 13.76
- เกรดวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ (64.15 %) เป็นเกรดบี หรือ ดี ส่วนเกรดที่น้อยที่สุด (1.71 %) คือเกรดซี หรือ " Satisfactory " เมื่อทดสอบการกระจายของ

เกรทวิทธานิพนธ์กับโค้งปกคิด้วยค่าสถิติไคสแควร์พบว่า การกระจายของเกรทวิทธานิพนธ์ทั้งหมดมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกคิ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001

ในปี พ.ศ.2527 พิชัย คลเสมอ (2527 : 40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทธานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาโศภิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2506-2523" โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์วิทธานิพนธ์สาขาโศภิตศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 300 เล่ม เพื่อศึกษาดังขอบเขตหัวข้อ และเนื้อเรื่อง ประเภทของการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ระดับกลุ่มประชากร ช่วงปีการศึกษาที่ทำวิทธานิพนธ์ และภูมิภาคที่อยู่ของประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผลปรากฏว่า

1. วิทธานิพนธ์ซึ่งแบ่งตามขอบเขตหัวข้อและเนื้อเรื่องที่มีผู้ทำกันมากที่สุดคือ การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษางานโศภิตศึกษาของสถาบันต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมาคือการวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน การวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 12 และ 11 ตามลำดับ
2. ประเภทของการวิจัยที่ทำกันมากที่สุด คือการวิจัยเชิงบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 59.33 รองลงมาได้แก่ การวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 40.33 และ 0.33 ตามลำดับ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้กันมากที่สุดคือ แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 50.48 รองลงมาคือ แบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 37.86
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัยที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 32.54 รองลงมาได้แก่ ร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 30.49
5. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูอาจารย์ผู้สอนทุกระดับการศึกษาของสถาบันต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.74 รองลงมาได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.99
6. ช่วงปีการศึกษาที่มีผู้ทำวิทธานิพนธ์มากที่สุด คือ ช่วงปีการศึกษา 2518-2520 คิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาคือช่วงปีการศึกษา 2521-2523 คิดเป็นร้อยละ 18.99

7. ภูมิภาคที่อยู่ของประชากรที่ใช้ในการวิจัยที่มีมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 72.66 น้อยที่สุดคือภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 1.66 เท่านั้น

จากวิทยานิพนธ์ที่ทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์อื่น ๆ ที่ได้รวบรวมไว้ จะเห็นว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีความแตกต่างกันไป บางหัวข้อจะสอดคล้องกัน แต่บางหัวข้อจะไม่สอดคล้องกันบ้าง อาจเนื่องจากสาขาวิชาที่ทำการวิเคราะห์แตกต่างกันไป แต่โดยส่วนมากถ้าเป็นการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางด้านการศึกษาจะปรากฏว่าใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยายมากที่สุด และเพศของผู้ทำวิทยานิพนธ์มักจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก็จะเป็นแบบสอบถามหรือแบบทดสอบมากกว่าอย่างอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย